

## Pääluokka 23

### VALTIONEUVOSTON KANSLIA

*Selvitysosa:* Valtioneuvoston kanslia vastaa toimialaansa kuuluvana pääministerin avustamisesta valtioneuvoston yleisessä johtamisessa sekä hallituksen ja eduskunnan työn yhteensovittamisessa. Valtioneuvoston kanslian tehtäviin kuuluvat Suomen EU-politiikan yhteensovittaminen ja kehittäminen, valtioneuvoston viestintä ja valtionhallinnon viestinnän yhteensovittaminen sekä valtion omistajapolitiikka ja valtioneuvoston kanslian alaisten valtio-omisteisten yhtiöiden omistajaohjaus.

Valtioneuvoston kanslian tehtävänä on johtaa, sovittaa yhteen ja kehittää valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteistä hallintoa, sisäistä toiminnan ja talouden suunnittelua ja toimintatapoja sekä tuottaa yhteisiä palveluja ja kehittää valtioneuvoston yhteistä toimintakulttuuria.

Lisäksi valtioneuvoston kanslia vastaa valtion sektoritutkimuksen tavoitteiden yhteensovittamisesta, hallituksen tulevaisuustyöstä ja kestäväen kehityksen Agenda 2030:n kansallisen toimeenpanon yhteensovittamisesta. Valtioneuvoston kanslia turvaa kaikissa olosuhteissa pääministerin ja hallituksen toimintaedellytykset ja vastaa pitkän aikavälin yhteiskuntapolitiikan ennakoinnista ja suunnittelusta sekä hallituksen strategiatyöstä.

Valtioneuvoston kanslia hoitaa toimialansa mukaiset tehtävät voimassa olevan hallitusohjelman mukaisesti. Valtioneuvoston kanslia seuraa hallitusohjelman toteutumista ja huolehtii osaltaan hallitusohjelmassa mainittujen tavoitteiden toteutumisesta.

#### *Toimintaympäristön kuvaus*

Hallituskauden alkaessa Suomen toimintaympäristöön vaikuttavat useat, vaikutuksiltaan hyvin merkittävät muutostekijät; ilmastonmuutos, globalisaatio, kaupungistuminen, väestön ikääntyminen ja teknologinen kehitys.

Valtioneuvoston kanslian tehtävien kannalta keskeinen kehitystekijä on tällä hetkellä arvojen ja asenteiden muutos sekä tämän mukaisesti muuttuva suhtautuminen poliittiseen järjestelmään ja yhteiskunnalliseen päätöksentekoon. Yhdessä nämä vaikuttavat demokraattisen hallintojärjestelmän toiminnan edellytyksiin, poliittisiin ratkaisuihin ja hallitusohjelman sisältöön.

Suomen ulkoisista tekijöistä tärkeää on Euroopan unionin ja kansallisvaltioiden ja talouden kehitys. Suomi on osa eurooppalaista ja pohjoismaista arvoyhteisöä. Valtioneuvoston kanslialla on keskeinen asema EU-asioiden valmistelussa ja yhteensovittamisessa. EU-linjauksiin ja EU:n kehitykseen vaikutetaan tehokkaasti. Yhteistyötä tiivistetään kansainvälisesti mm. kehittämällä yhteistyötä hybridiuhkiin varautumisessa.

Talouden ja työllisyyden kehitys on viime vuosina ollut varsin vahvaa, mutta ennakoitu noususuhdanteen päätyminen asettaa rajoitteensa julkisen talouden käytössä oleville resursseille. Julkisten menojen rahoittaminen kestävästi edellyttää kestäväää talouskasvua pohjautuen työllisyyden sekä työn tuottavuuden vahvistumiseen.

Myös teknologioiden kehittyminen, digitaalisen toimintakulttuurin vahvistuminen sekä työn tekemiseen liittyvät murrokset heijastuvat toimintaympäristöön. Valtioneuvoston kanslialla on edelläkävijärooli uuden teknologian käyttöönotossa ja uusien toimintatapojen omaksumisessa julkisessa hallinnossa.

Tietoturva, tietojärjestelmien käytettävyys ja toimintavarmuus ovat kriittisiä tekijöitä. Kyberturvallisuuden strategista johtamista kehitetään ja koordinaatiota tiivistetään.

Valtioneuvoston työssä korostuu yhteensovittaminen ja kokonaisnäkemysten muodostaminen sekä keskeisten ongelmien laaja-alaisuus. Toimintakykyinen hallitus edellyttää johtamisessa kattavaa kokonaiskuvaa ja toimivaa yhteensovittamistyötä, jota tuetaan valtioneuvoston yhtenäisen toimintakulttuurin vahvistamisella ja poikkihallinnollisilla tietojärjestelmä- ja toimintatapahankkeilla, joita saadaan päätökseen merkittäviltä osin v. 2020 mennessä.

Valtioneuvoston ja ministeriöiden käytössä olevia toimitiloja tullaan kehittämään vuoteen 2025 ulottuvan valtioneuvoston toimitilasuunnitelman mukaisilla toimitilaratkaisuilla. Valtioneuvoston toimitilojen peruskorjaus- ja uudistushankkeet valtioneuvoston linnan korttelissa ja valtioneuvostokorttelissa on tarkoitus toteuttaa vuosien 2021—2026 aikana, jonka jälkeen merkittävä osa hallituksen ja ministeriöiden toiminnoista on keskitetty valtioneuvoston linnaan ja sen välittömään läheisyyteen.

#### *Valtioneuvoston kanslian yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet*

— Sosiaalisesti, taloudellisesti sekä ekologisesti kestävä Suomi.

#### **Valtioneuvoston kanslian toiminnalliset tulostavoitteet**

Painopiste	Toiminnallinen tulostavoite
Hallitusohjelman toimeenpano	Hallitusohjelman toimeenpano on onnistunutta ja sitä koskeva viestintä on yhtenäistä ja kattavaa.
Suomen EU-politiikan johtaminen	Suomen aktiivinen EU-politiikka vahvistaa kilpailukykyä, kasvua, työllisyyttä ja turvallisuutta ja Suomen tavoitteet on huomioitu EU:n vuosien 2021—2027 ohjelmakaudella.
Valtion aktiivinen ja selkeä omistajapolitiikka	Valtionomistusten tuotoilla on osaltaan mahdollistettu resurssit valtion talouteen ja hallituksen toimenpiteisiin sekä hankkeisiin sekä luotu yhteiskunnan kannalta tärkeää yritystoimintaa. Valtion omistamat yhtiöt ovat edelläkävijöitä yhteiskuntavastuuasioissa.
Valtioneuvoston yhteinen toimintakulttuuri ja kehittämishankkeet	Valtioneuvostossa on käytössä yhtenäiset työtä tukevat toimintatavat, työvälineet sekä jaettu tilannekuva kokonaisuuden johtamisen tueksi. Sähköiset ja kustannustehokkaasti järjestetyt valtioneuvoston yhteiset palvelut tukevat valtioneuvoston toimintaa.

#### *Oikeuskanslerinvirasto*

Oikeuskanslerinvirasto on itsenäinen virasto, jonka määrärahat ovat valtioneuvoston kanslian pääluokassa omassa luvussaan, jossa todetaan myös viraston yhteiskuntapoliittiset ja toiminnalliset tavoitteet.

Oikeuskanslerinvirasto tukee oikeuskansleria ja apulaisoikeuskansleria valtioneuvoston ja tasavallan presidentin virkatointien lainmukaisuuden valvonnassa, tuomioistuinten, muiden viranomaisten ja muiden julkista tehtävää hoitavien laillisuusvalvonnassa sekä asianajajien toiminnan valvonnassa.

#### *Talousarvioesitykseen liittyvät tasa-arvovaikutukset*

Valtioneuvoston kanslian omassa toiminnassa ja johtamisessa korostetaan toimintatapoja, jotka tukevat yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Valtion omistajaohjauksessa täysin valtio-omisteisten yhtiöiden hallitusvalinnoissa otetaan huomioon tasa-arvonäkökohdat siten, että kummankin sukupuolen osuus hallituksen jäsenistä on vähintään 40 prosenttia. Pääluokan määrärahoilla ei kuitenkaan arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia sukupuolten väliseen tasa-arvoon.

### *Kestävä kehitys*

Kestävän kehityksen kansallista koordinaatiota ja toimeenpanoa sekä globaalin kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda2030:n toimeenpanoa toteutetaan valtioneuvoston kansliassa pääministerin johdolla. Valtioneuvoston kanslia koordinoi Suomen toimia EU:ssa Agenda2030:n ja kestävän kehityksen edistämiseksi. Myös Suomen kestävän kehityksen toimikunnan pääsihteeristö toimii valtioneuvoston kansliassa. Valtioneuvoston kanslia tukee muiden ministeriöiden työtä ja edistää kestävän kehityksen politiikkaperiaatteiden toteuttamista sekä vastaa Agenda2030:n toimeenpanon seurannasta. Kestävän kehityksen tilaa seurataan Suomessa seuranta- ja arviointijärjestelmällä, jolla vahvistetaan kestävä kehitystä koskevan tutkimustiedon ja poliittisen päätöksenteon välistä kytkentää. Hallituskauden aikana toteutetaan muun muassa tiekartta Agenda2030 tavoitteiden saavuttamiseksi sekä perustetaan ilmastopolitiikan pyöreä pöytä kestävän kehityksen toimikunnan yhteyteen.

### Hallinnonalan määrärahat vuosina 2018—2020

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
<b>01. Hallinto</b>	<b>169 268</b>	<b>227 738</b>	<b>172 841</b>	<b>-54 897</b>	<b>-24</b>
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	127 656	125 724	125 127	-597	0
02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)	6 008	6 510	11 500	4 990	77
03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 000	750	995	245	33
04. Pääministerin, kansliassa toimivien ministereiden ja heidän avustajiensa matkat (siirtomääräraha 2 v)	867	617	865	248	40
22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)	11 400	11 400	10 854	-546	-5
(23.) Kokeilutoiminnan digitaalinen edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	—	920	—	-920	-100
24. Suomen EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)	6 800	60 000	3 000	-57 000	-95
25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)	500	860	1 500	640	74

	v. 2018 tilinpäätös 1000 €	v. 2019 varsinainen talousarvio 1000 €	v. 2020 esitys 1000 €	Muutos 2019—2020 1000 €	%
(26.) Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	—	1 500	—	-1 500	-100
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	15 037	19 457	19 000	-457	-2
<b>10. Omistajaohjaus</b>	<b>5 700</b>	<b>5 700</b>	<b>5 700</b>	—	<b>0</b>
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	5 700	5 700	5 700	—	0
<b>20. Poliittisen toiminnan avustaminen</b>	<b>29 635</b>	<b>29 635</b>	<b>29 635</b>	—	<b>0</b>
50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	29 635	29 635	29 635	—	0
<b>30. Oikeuskanslerinvirasto</b>	<b>3 436</b>	<b>3 490</b>	<b>3 501</b>	<b>11</b>	<b>0</b>
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	3 436	3 490	3 501	11	0
<b>90. Muut menot</b>	<b>2 219</b>	<b>1 780</b>	<b>2 080</b>	<b>300</b>	<b>17</b>
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	649	640	700	60	9
(26.) Suomi 100 (siirtomääräraha 3 v)	800	—	—	—	0
61. Jäsenmaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukseen (siirtomääräraha 2 v)	770	1 140	1 380	240	21
<b>Yhteensä</b>	<b>210 258</b>	<b>268 343</b>	<b>213 757</b>	<b>-54 586</b>	<b>-20</b>

Henkilöstön kokonaismäärä 665 760 700<sup>1</sup>

<sup>1</sup>) Valtioneuvoston kanslian henkilötyövuosiarvio on 579 henkilötyövuotta, oikeuskanslerinviraston 36 henkilötyövuotta sekä enintään 70 erityisavustajaa ja 15 valtiosihteeriä. Valtioneuvoston jäsenet eivät sisälly henkilötyövuosiin.

## 01. Hallinto

### 01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 125 127 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös talousneuvostosta, ruotsinkielenlautakunnasta, arvonimilautakunnasta, lainsäädännön arviointineuvostosta tai muista vastaavista lautakunnista aiheutuviin menoihin.

*Selvitysosa:*

### Toiminnallinen tuloksellisuus

Valtioneuvoston kanslian yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite sekä sitä tukevat alustavat tulostavoitteet vuodelle 2020 on esitetty valtioneuvoston kanslian pääluokan 23 perusteluissa.

### Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2017 toteutuma	2018 varsinainen talousarvio	2019 esitys
<b>Bruttomenot</b>	128 496	126 724	126 527
<b>Bruttotulot</b>	1 450	1 000	1 400
<b>Nettomenot</b>	127 046	125 724	125 127
<b>Siirtyvät erät</b>			
— siirtynyt edelliseltä vuodelta	14 314		
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	14 924		

### Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Valtioneuvoston johtaminen ja politiikkavalmistelu	8 940
Valtioneuvoston ja sen ministeriöiden yhteiset hallinto- ja palvelutehtävät	111 707
Valtioneuvoston yhteinen palveluhallintajärjestelmä (Virkku)	480
Kyberturvallisuuskoordinointi (HO 2019)	4 000
<b>Yhteensä</b>	<b>125 127</b>

### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

EU-asiakirjojen sähköinen jakelu -hanke (EU-R)	-25
Finnish promotion board (siirto momentille 24.01.01)	-100
Hallituksen vaihdoksen muutokset valtioneuvoston palveluihin	700
Kertaluonteisen menon poisto (toimitilat)	-2 902
Kertaluonteisen menon poisto (turvalaitemenot)	-800
Kertaluonteisen menon poisto (VN linna)	-1 352
Kertaluonteisen menon poisto (VN tilannekuvan toteutussuunnitelma)	-200
Kertaluonteisen siirron palautus (momenteille 23.01.03 ja 04)	-500
Kestävän kehityksen ilmastopaneelin pyöreä pöytä (HO)	200
Kyberturvallisuuskoordinointi (HO)	4 000
Määrärahalisäys ICT- ja toimitilamenoihin	3 500
SALVE 2.0 VNK:n käyttömaksuosuus	225
Sitoumus2050.fi- ja Kokeilunpaikka.fi -sivustojen automaatio- ja robotiikkaratkaisut (v. 2019 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-320
TEM:n arkiston järjestäminen (kertaluonteinen siirto momentilta 32.01.01)	67
Toimitilojen kalusteiden hankintamenot	850
Turvalaitteiden vuokramenot	550
Vahva-hankkeen käyttöönoton aiheuttama tuottavuuden lisääntyminen (-5 htv)	-200
Vahva-hankkeen käyttöönoton aiheuttama tuottavuuden lisääntyminen (ylläpitomenot)	-800
Valtioneuvoston rakennusten turvallisuustason yhdenmukaistaminen	50
Valtioneuvoston yhteinen asianhallintajärjestelmä -hanke (v. 2019 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-1 800
Valtioneuvoston yhteinen palveluhallintajärjestelmä (v. 2019 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-520

Valtioneuvoston yhteinen palveluhallintajärjestelmä (v. 2020 rahoitus) (siirto momentilta 28.70.20)	480
Valtioneuvoston yhteinen sähköinen työpöytä (v. 2019 rahoitus) (siirto momentille 28.70.20)	-510
Viran siirto momentilta 35.01.01	118
VN tietoturvaluustason kehittämis- ja ylläpitomenot	100
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-51
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-323
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	533
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-1 499
Palkkausten tarkistukset	-84
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	122
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-106
<b>Yhteensä</b>	<b>-597</b>

2020 talousarvio	125 127 000
2019 talousarvio	125 724 000
2018 tilinpäätös	127 656 000

## 02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ministereiden, poliittisten valtiosihteerien ja ministereiden erityisavustajien palkkausmenoihin.

*Selvitysosa:* Momentilta maksetaan ministereiden palkkio (laki valtioneuvoston jäsenille maksettavista palkkioista ja korvauksista 1096/2006), poliittisten valtiosihteerien ja ministerien erityisavustajien palkat sivukuluineen. Henkilöstön määrä momentilla on 19 valtioneuvoston jäsentä, enintään 15 valtiosihteeriä ja enintään 70 erityisavustajaa.

### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Ministerien, valtiosihteerien ja erityisavustajien lukumäärän kasvu ja palkkausten tarkistukset	5 017
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-27
<b>Yhteensä</b>	<b>4 990</b>

2020 talousarvio	11 500 000
2019 II lisätalousarvio	2 920 000
2019 talousarvio	6 510 000
2018 tilinpäätös	6 007 752

*03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 995 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvakustannusten maksamiseen
- 2) eräissä tapauksissa tiettyjen päivärahojen maksamiseen sellaisille kansallisille asiantuntijoille, joille Euroopan unioni ei maksa korvauksia
- 3) enintään 240 000 euroa enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen valtioneuvoston kansliaan Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin.

*Selvitysosa:* Momentin varsinainen käyttötarkoitus on Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkausmenot. Hallinnonalat voivat täydentää soveltuvista toimintamenojärähoistaan kansallisten asiantuntijoiden rahoittamista, jos keskitetty rahoitus ei riitä kattamaan kaikkia tarpeellisia pidettyjen asiantuntijoiden kustannuksia.

Momentilta voidaan myös määräaikaisesti palkata valtioneuvoston kansliaan kolmea henkilötyövuotta vastaavasti henkilöstöä Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin. Tehtävät ovat keskeisiä Suomen EU-vaikuttamisen turvaamiseksi.

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Kertaluonteisen siirron palautus (siirto momentilta 23.01.01)	250
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-5
<b>Yhteensä</b>	<b>245</b>

2020 talousarvio	995 000
2019 talousarvio	750 000
2018 tilinpäätös	1 000 000

*04. Pääministerin, kansliassa toimivien ministereiden ja heidän avustajiensa matkat (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 865 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) pääministerin ja muiden kansliassa toimivien ministereiden sekä heitä välittömästi avustavien henkilöiden ja turvamiesten matkoista aiheutuvien menojen maksamiseen

2) pääministerin ja muiden valtioneuvoston kansliassa toimivien ministereiden valtiosihteerien ja erityisavustajien valtioneuvoston kanslian toimialaan kohdistuvista matkoista aiheutuvien menojen maksamiseen

3) Eurooppa-neuvoston kokouksista aiheutuvien menojen maksamiseen

4) pääministerin ja muiden valtioneuvoston kansliassa toimivien ministereiden valtioneuvoston kanslian toimialasta johtuvaan vieraanvaraisuuteen.

*Selvitysosa:* Momentin matkamenoihin kohdistuvat Euroopan unionin neuvoston myöntämät korvaukset tuloutetaan tälle momentille. Tulokertymäksi arvioidaan 400 000 euroa.

### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Kertaluonteisen siirron palautus (siirto momentilta 23.01.01)	250
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-2
<b>Yhteensä</b>	<b>248</b>
2020 talousarvio	865 000
2019 talousarvio	617 000
2018 tilinpäätös	867 000

### 22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 854 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston ja sen ministeriöiden selvitys- ja tutkimustoimintaan
- 2) selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) valtionavustusten maksamiseen tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille.

Määrärahaa saa käyttää enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan valtioneuvoston kanslian henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen. Määrärahaa saa käyttää myös määräaikaisen enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

*Selvitysosa:* Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan sisällölliset painopisteet sekä hankkeiden valmistelu- ja ohjausvastuut määritellään vuosittain valtioneuvoston selvitys- ja tutkimussuunnitelmassa. Suunnitelmalla ohjataan selvitys- ja tutkimustoimintaa hallituksen valitsemille



horisontaalisille painopistealueille, jotka vastaavat hallituksen ja sen ministeriöiden toiminnan tietotarpeisiin. Selvitys- ja tutkimustoiminnalla vahvistetaan hallituksen ja sen ministeriöiden päätöksenteon tietopohjaa, tietoon perustuvaa toimintapolitiikkaa ja strategista kokonaisnäkemyksiä.

#### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-46
Siirtyvien erien taso (HO 2019)	-500
<b>Yhteensä</b>	<b>-546</b>

2020 talousarvio	10 854 000
2019 talousarvio	11 400 000
2018 tilinpäätös	11 400 000

#### (23.) Kokeilutoiminnan digitaalinen edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	920 000
------------------	---------

#### 24. Suomen EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Suomen EU-puheenjohtajakauden johdosta välttämättömän enintään 30 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen lisähenkilöstön palkkausmenoihin ja korvauksiin sekä EU-puheenjohtajakauden valmistelun kannalta muihin välttämättömiin kulutusmenoihin

2) Suomen EU-puheenjohtajakauden järjestettävien kokouksien ja muiden niitä vastaavien EU-puheenjohtajuuteen välittömästi liittyvien tilaisuuksien suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuviin menoihin.

#### Käyttösuunnitelma (euroa)

1. Lisähenkilöstön palkkausmenot sekä muut kulutusmenot	2 500 000
2. Kokouksista aiheutuvat menot	500 000
<b>Yhteensä</b>	<b>3 000 000</b>

*Selvitysosa:* Suomi toimi Euroopan unionin neuvoston puheenjohtajamaana 1.7.—31.12.2019. Määräraha on maksettu keskitetysti puheenjohtajakaudesta ja siihen valmistautumisesta aiheutuvat

menot, kuten henkilöstö-, koulutus- ja valmennusmenot, matkat sekä EU-puheenjohtajakautteen liittyvien kokousten ja muiden tilaisuuksien järjestelyjen suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuvat menot. Momentille varataan vuonna 2020 määrärahaa EU-puheenjohtajakauden loppujärjestelyistä aiheutuviin kulutusmenoihin.

Suomen EU-puheenjohtajakauden menoihin on budjetoitu vuosina 2017—2020 yhteensä 70 000 000 euroa. Tämän lisäksi sisäministeriön pääluokkaan on budjetoitu määrärahoja EU-puheenjohtajakauden turvallisuusmenoihin.

#### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Suomen EU-puheenjohtajakauden päättyminen	-57 000
<b>Yhteensä</b>	<b>-57 000</b>
2020 talousarvio	3 000 000
2019 I lisätalousarvio	—
2019 talousarvio	60 000 000
2018 tilinpäätös	6 800 000

#### 25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta aiheutuviin hankintoihin ja selvityksiin sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin menoihin

2) enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

*Selvitysosa:* Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman tavoitteena on julkisten rakennusten tervehdyttäminen ja kaikkien sisäilmasta oireilevien hoidon ja kuntoutuksen tehostaminen. Kymmenvuotisen ohjelmakauden aikana toteutetaan toimia, joilla vakiinnutetaan normaaliin kiinteistönpitoon menettelytapa, jossa rakennusten kunto, tarkoitukseensa sopivuus ja käyttäjien kokemukset tarkistetaan säännönmukaisesti ja tilannetta arvioidaan moniammatillisessa yhteistyössä. Määrärahaa on tarkoitus käyttää toimenpideohjelman toimeenpanon tukemiseen, kuten koordinointiin, vuorovaikutukseen, viestintään sekä selvityksiin valtioneuvoston kansliassa ja ministeriöissä.

Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelman toimialakohtaisia hankkeita rahoitetaan lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä ympäristöministeriön pääluokan momenteilta.

#### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelma	640
<b>Yhteensä</b>	<b>640</b>

2020 talousarvio	1 500 000
2019 talousarvio	860 000
2018 tilinpäätös	500 000

(26.) Saamelaisten totuus- ja sovintoprosessin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentti ja sen määräraha ehdotetaan poistettavaksi talousarviosta.

2019 talousarvio	1 500 000
------------------	-----------

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 000 000 euroa.

*Selvitysosa:*

#### Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Tasomuutos	-457
<b>Yhteensä</b>	<b>-457</b>

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	19 000 000
2019 talousarvio	19 457 000
2018 tilinpäätös	15 037 204

## 10. Omistajaohjaus

*Selvitysosa:* Omistajapolitiikan ja -ohjauksen osalta tehtäviä ovat valtion yleisen omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen valmistelu ja täytäntöönpano, ministeriön alaisten valtio-omisteisten yhtiöiden omistajaohjaus sekä eri ministeriöiden omistajaohjauksen käytäntöjen yhteensovittaminen ja ministeriöiden välisen yhteistyön koordinointi.

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtioenemmistöisten yhtiöiden tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa taikka uusia valtio-omisteisia yhtiöitä perustettaessa
- 2) muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynteihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen
- 3) osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen tai johdannaisopimuksista aiheutuvien välittömien menojen maksamiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton.

*Selvitysosa:* Omistus- ja yritysjärjestelyistä ja osakemyynneistä aiheutuvia tai niihin liittyviä menoja ovat järjestelyistä ja toimenpiteistä sekä niiden valmistelusta aiheutuvien kustannusten lisäksi sellaiset kauppahinnan osittaiset palautukset, jotka perustuvat kauppakirjassa oleviin hinnantarkistusta tai myyjän maksettavaksi tulevia korvauksia koskeviin sopimusehtoihin. Omistajaohjaukseen liittyviä menoja ovat osakkeiden ja arvo-osuuksien hallinnointikustannukset, valtion tarvitsemien neuvonantaja- ja koulutuspalvelujen kustannukset, hallitusjäsenten rekrytointiin ja koulutukseen liittyvät kustannukset, omistajaohjauksen toimiala- ja yritysjärjestelyosaamisen ylläpitämiseen liittyvät kustannukset sekä omistajaohjauksen kansainväliseen yhteistyöhön ja omistajien keskinäiseen yhteistyöhön liittyvät kustannukset.

Valtioneuvoston kanslian osinkotulot, pääoman palautukset ja osakkeiden myyntitulot budjetoidaan momentille 13.03.01.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

2020 talousarvio	5 700 000
2019 I lisätalousarvio	—
2019 talousarvio	5 700 000
2018 tilinpäätös	5 700 000

## 20. Poliittisen toiminnan avustaminen

*Selvitysosa:* Valtiovalta kuuluu perustuslain mukaan kansalle, jota edustaa valtiopäiville kokoontunut eduskunta. Puolueilla on Suomen poliittisessa järjestelmässä vakiintunut asema. Johtuen puolueiden merkittävästä asemasta valtiollisessa toiminnassa on niiden asemasta ja puolue toiminnan tukemiseen tarkoitettun määrärahan jakamisesta säädetty puoluelaila. Puoluerahoitus sisältää yleisen tuen puolueiden toimintaan sekä tuen puolueiden tiedotustoimintaan ja viestintään.

### 50. Puolue toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 29 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta 29 486 825 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen

toiminnan tukemiseen sekä puolueiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Tästä 5 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 5 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Määrärahaa saa käyttää 148 175 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan ja tiedotustoiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

2020 talousarvio	29 635 000
2019 talousarvio	29 635 000
2018 tilinpäätös	29 635 000

### 30. Oikeuskanslerinvirasto

*Selvitysosa:* Valtioneuvoston oikeuskanslerin perustehtävänä on varmistaa perustuslain 1 §:ssä säädettyjen valtiosääntötavoitteiden (ihmisarvon loukkaamattomuus, yksilön vapauksien ja oikeuksien turvaaminen, oikeudenmukaisuuden edistäminen yhteiskunnassa) sekä kansanvaltaisuuden ja oikeusvaltioperiaatteen samoin kuin perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Tavoitteena on, että oikeuskanslerinviraston harjoittama laillisuusvalvonta on vaikuttavaa, laadukasta ja joutuisaa sekä oikea-aikaista. Oikeuskanslerin harjoittamassa ylimmässä laillisuusvalvonnassa oikeuskanslerin eri toimintamuotoja käytetään ja yhdistellään tarkoituksenmukaisella tavalla, jolloin laillisuusvalvonnan eri keinoista muodostuu yhtenäinen ja johdonmukainen kokonaisuus.

#### Päätöksenteon valvonta

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
valtioneuvoston yleisistunnot	55	55	55
tasavallan presidentin esittelyt	25	25	25
tarkastetut esittelylistat	1 953	1 800	1 800

Kaikki valtioneuvoston yleisistuntojen ja tasavallan presidentin esittelyjen asiakirjat tarkastetaan etukäteen ja oikeuskansleri on läsnä istunnoissa sekä hallituksen neuvotteluissa ja iltakouluissa. Lisäksi tarkastetaan istuntojen pöytäkirjat. Istunnoissa vuosittain käsiteltyjen asioiden määrä vaihtelee vaalikauden aikana.

#### Lainvalmistelun valvonta

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
lausunnot ministeriöille	93	60	90
ennakkotarkastukset	58	30	50
kuulemiset eduskunnassa	27	20	30

Oikeuskansleri valvoo laillisuutta ja hyvän lainvalmistelutavan noudattamista mukaan lukien perus- ja ihmisoikeusveloitteiden asianmukainen huomioon ottaminen lainvalmistelussa. Lausuntojen määrä on viime vuosina kasvanut. Ennakkotarkastukset oikeuskanslerinviraston aloitteesta käynnistettiin vuonna 2018 eduskunnan perustuslakivaliokunnan kannanottojen mukaisesti ja samana vuonna kuulemiset

eduskunnassa lisääntyivät merkittävästi. Lausuntojen, ennakkotarkastusten ja kuulemisten vuosittainen määrä riippuu ministeriöiden säädösvalmistelun etenemisestä ja säädösten merkittävydestä.

### Kanteluasiat

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
saapuneet	2 088	2 200	2 200
ratkaistut	1 963	2 200	2 200

Saapuneiden kanteluiden määrissä on vuosittaista vaihtelua. Vuonna 2018 kanteluasioiden käsittelyajan mediaani oli 5,5 viikkoa ja keskiarvo 10,7 viikkoa. Vuonna 2018 ns. seuraamusratkaisujen osuus on ollut 13 % selvittämistoimia edellyttäneistä kanteluasioista. Vuosittain pyritään ratkaisemaan vähintään sama määrä kanteluasioita kuin mitä on saapunut.

### Omat aloitteet ja tarkastukset

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
aloitteet	26	30	30
tarkastukset ja valvontakäynnit	29	30	35

Omista aloitteista ja tarkastus- ja valvontakäynneistä aiheutui vuonna 2018 yhteensä 8 seuraamusta. Tavoitteena on suunnata omat aloitteet sekä tarkastus- ja valvontatoiminta perus- ja ihmisoikeuksien sekä hyvän hallinnon kannalta olennaisiin rakenteellisiin kysymyksiin.

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
rangaistustuomioiden tarkastus	5 511	6 000	6 000

Oikeusrekisterikeskus lähettää annettujen ohjeiden mukaisesti muodostuvan otoksen rangaistustuomioista tarkastettavaksi. Rangaistustuomioiden tarkastuksen perusteella pantiin vuonna 2018 vireille 80 asiaa.

### Asianajajien, julkisten oikeusavustajien ja luvan saaneiden oikeudenkäyntiavustajien valvonta

	2018 toteutuma	2019 arvio	2020 arvio
saapuneet	746	800	800
tutkitut	739	800	800

Valvonnassa tarkastetaan Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan ja oikeudenkäyntiavustajalautakunnan päätökset. Oikeuskanslerilla on oikeus hakea muutosta päätöksiin. Tavoitteena on ylläpitää luottamusta valvontajärjestelmän toimivuuteen sekä varmistaa, että oikeus

oikeusturvaan ja siihen kuuluvaan mahdollisuuteen saada luotettavia ja laadukkaita oikeudellisia palveluita toteutuu.

*01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään 3 501 000 euroa.

*Selvitysosa:*

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

JTS-miljardin tuottavuussäästö	-15
Lomarahojen alentaminen (Kiky)	47
Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa	-15
Palkkausten tarkistukset	-8
Sairausvakuutusmaksun alentaminen (Kiky)	11
Työnantajan eläkemaksun alentaminen (Kiky)	-9
<b>Yhteensä</b>	<b>11</b>

2020 talousarvio	3 501 000
2019 talousarvio	3 490 000
2018 tilinpäätös	3 436 000

**90. Muut menot**

*21. Kunniamerkit (arviomääräraha)*

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

*Selvitysosa:*

**Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Merkkimäärän nousu	60
<b>Yhteensä</b>	<b>60</b>

2020 talousarvio	700 000
2019 talousarvio	640 000
2018 tilinpäätös	648 818

(26.) *Suomi 100* (siirtomääräraha 3 v)

2018 tilinpäätös 800 000

61. *Jäsenmaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukselle* (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 380 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukselta annetun lain 12 §:n mukaisten jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien menojen maksamiseen.

*Selvitysosa:* Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksen päätehtäviä ovat tutkimus ja analyysi, koulutus ja harjoitukset, doktriinien ja konseptien kehittäminen, parhaiden käytäntöjen jakaminen, yhteistyötapojen ja -mahdollisuuksien identifiointi sekä tiedon tuottaminen EU:n hybridiuhkiin vastaamista koskevan päätöksenteon tueksi. Määrärahasta maksetaan Suomen maksuosuus hybridiosaamiskeskuksen toiminnasta.

#### **Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)**

Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksen toiminnan laajeneminen	240
<b>Yhteensä</b>	<b>240</b>

2020 talousarvio	1 380 000
2019 talousarvio	1 140 000
2018 tilinpäätös	770 000



## Osasto 12

### SEKALAISET TULOT

#### 23. Valtioneuvoston kanslia

##### 99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 150 000 euroa.

*Selvitysosa:* Tulokertymässä otetaan huomioon ne valtioneuvoston kanslian ja oikeuskanslerinviraston tulot, joita varten ei ole erillistä tulomomenttia tai joita ei oteta huomioon nettoutettavina tuloina tai ei voida hyvittää menomomentille. Lisäksi momentille tuloutetaan Suomen EU-puheenjohtajakaudesta saatavat korvaukset, joita vastaavat menot on budjetoitu momentille 23.01.24.

2020 talousarvio	150 000
2019 talousarvio	500 000
2018 tilinpäätös	4 989